

Kecskeméti Katona József Múzeum
Szórákaténusz Játékmúzeuma és Műhelye
6000 Kecskemét, Gáspár András utca 11.

Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiuma
Pályázati cél: állományvédelem, restaurálás
Altéma kódszáma: 204111/317

A támogatott tevékenység megvalósításának szakmai vonatkozásai, tapasztalatai és a megvalósítás eredményessége:

A 19-20. század fordulójának művészi játékszerei, gyermekkönyvei és játéktervei elsókként kerültek a területtel foglalkozó kutatók érdeklődési körébe. A gödöllői művésztelep életfelfogása, a korabeli játékpályázatok, művészek egyedi alkotásai, művészetelméletírók gyermekkultúrára és annak alakítására vonatkozó lényeges gondolatai; ezek váltak a modern játékkutatás kiindulópontjaivá. S mivel Magyarországon a játékkészítés a megélhetésben nem foglalt el kiemelkedő helyet, mint mondjuk egy jelentős háziipari központban, ezért a terület a történeti gyűjteményekben sem kapott helyet. Az 1981-ben megnyílt országos múzeumnak alapjául szolgáltak a már említett, 20. század eleji tárgyak és dokumentumok.

Már az 1980-as években sikerült gyűjteni idevonatkozó darabokat a Szórákaténusz számára. Undi Mariska - a Magyar Iparművészetben 1904-ben meghirdetett országos pályázat egykori nyertese – mesekönyv rajzai, eredeti mesekönyvei, az 1914-es Országos Gyermekekben készült játéktervei mind kivételes, egyedi alkotások. A Játékmúzeum gyűjteménye őrzi a fennmaradt akvarelleket, melyek az idevonatkozó szakirodalom valamint a különböző kiállítások gyakran publikált, illetve kölcsönként műtárgyai. A biztonságos megőrzésen kívül ez is indokolja a kiválasztott tárgyak restaurálását. (Legutóbb a Rejtett történetek – az életreform-mozgalmak és a művészetek Múcsarnokban megrendezett kiállításon szerepeltek 2018.10.06 – 2019.01.20 között.)

Majoros Károly üvegfestő iparművész Münchenben tanulta mesterségét, 1905-ben nyitotta meg budapesti műhelyét. Az ő festett üveglakái díszítik a Marosvásárhelyi Kultúrpalotát, az Egri Bazilikát és a budapesti városmajori plébániatemplomot. Életművében

kivételes alkotások a játszó gyermekeket ábrázoló épületdész-tervek, biztonságos megőrzésük ezért szintén kiemelten fontos feladata a muzeális intézménynek.

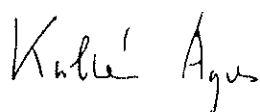
Undi Mariska különleges könyvgyűjteménnyel rendelkezett, melynek szép darabjai kerültek a Játékmúzeumba. Ezek között hazai, orosz és angol gyermekkönyvek találhatók. Ismerjük az angol gyermekkönyv-művészet hatását a magyar iparművészetre, valamint az orosz szecessziós gyermekkönyvek rendkívüli darabjait. Közülük számos könyvet korábban már restauráltatott az intézmény az NKA Kollégiumi pályázatainak támogatásaiból. A most kiválasztott három kis angol könyv az 1900-as évek legelejéről, a kor úttörő, játékos, gyermekközpontú kiadványai, szintén Undi Mariska egykori gyűjteményéhez tartoznak, ahogy a különleges árnyszínházi mintafüzet is.

Korábbi, több évtizedes tapasztalatom alapján rendkívül fontosnak tartom az érintett tárgyak restaurálását. Az elvégzett magas szintű tevékenységnek köszönhetően ezáltal váltak az évtizedek óta őrzött művek valódi műtárggyá. A tárgyak története, művészi értéke, mindaz, melyeket korábban csak a velük foglalkozó kutató ismert, öltének formát a rangos megjelenésben. A további állagromlás folyamata megállt, megfelelő tárolás esetén a műtárgyak kezelése is könnyebbé vált. Kiállítások díszreit jelentik a művészien restaurált műtárgyak.

Az Archiv Art Könyvrestaurátor Műhely Kft. által restaurált Undi Mariska játéktervek és mesekönyv fejlécek, Majoros Károly épületdész-tervei, valamint a négy gyermekkönyv újabb eredményt jelent a Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely gyűjteményének rendezésében, állagmegóvásában.

A szakmai beszámoló a múzeum honlapján a [muzeum.kecskemet.hu/rólunk/pályázatok](http://muzeum.kecskemet.hu/rólunk/palyazatok) menüpont alatt található

Kecskemét, 2021. július 2.

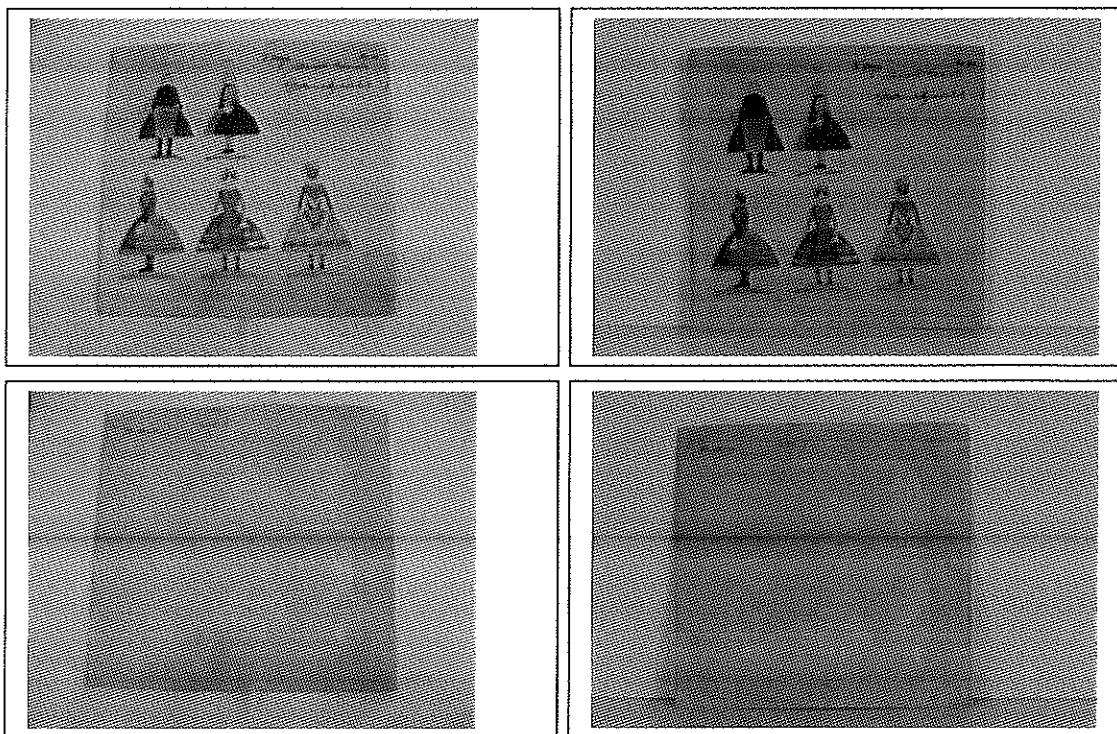
Kalmár Ágnes
művészettörténész osztályvezető főmuzeológus
pályázati felelős

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

Kecskeméti Katona József Múzeum
Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely
Kecskemét, 6000
Bethlen krt. 1.

Beszámoló
az alábbi múzeumi műtárgyak restaurálásáról

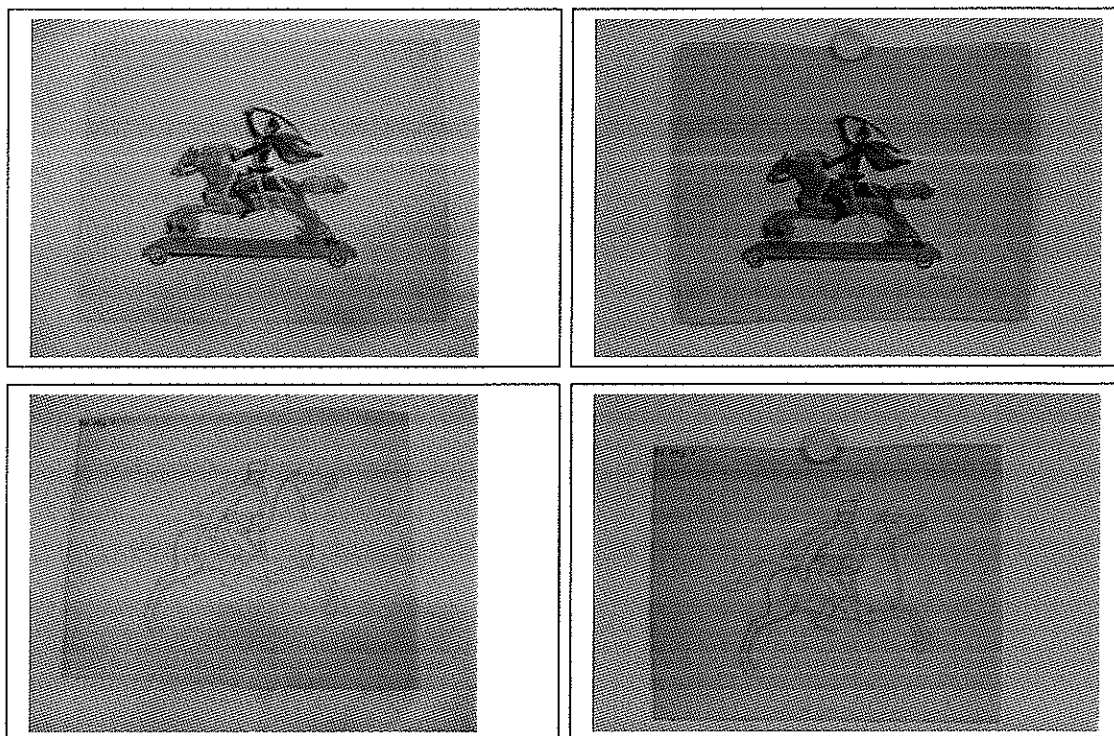
88.185.1 leltári számú **Undi Mariska: Játékterv (akvarell)** restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A színek oldáspróbáit elvégeztük, a szükséges részeket benzinben oldott ciklododekánnal levédtük. Helyi nedves tisztítá és a foltok halványítása után levegőn megszáritottuk. A szakadásokat és sérüléseket kézi javítással támasztottuk meg, amihez japán papírokat és glutofix ragasztót használtunk. Óvatosan kipréseltük. A további biztonságos tároláshoz savmentes papírból palliumot készítettünk. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról. A játéktervet Brenner Róza restaurálta.

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

88.183.1 leltári számú Undi Mariska: Játékterv (1 lap) restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A színek oldáspróbáit elvégeztük, a szükséges részeket benzinben oldott ciklododekánal levédtük. Helyi nedves tisztítás és a foltok halványítása után levegőn megszáritottuk. A szakadásokat és sérüléseket kézi javítással támasztottuk meg, amihez japán papírokat és glutofix ragasztót használtunk. Óvatosan kipróbáltuk. A további biztonságos tároláshoz savmentes papírból palliumot készítettünk.

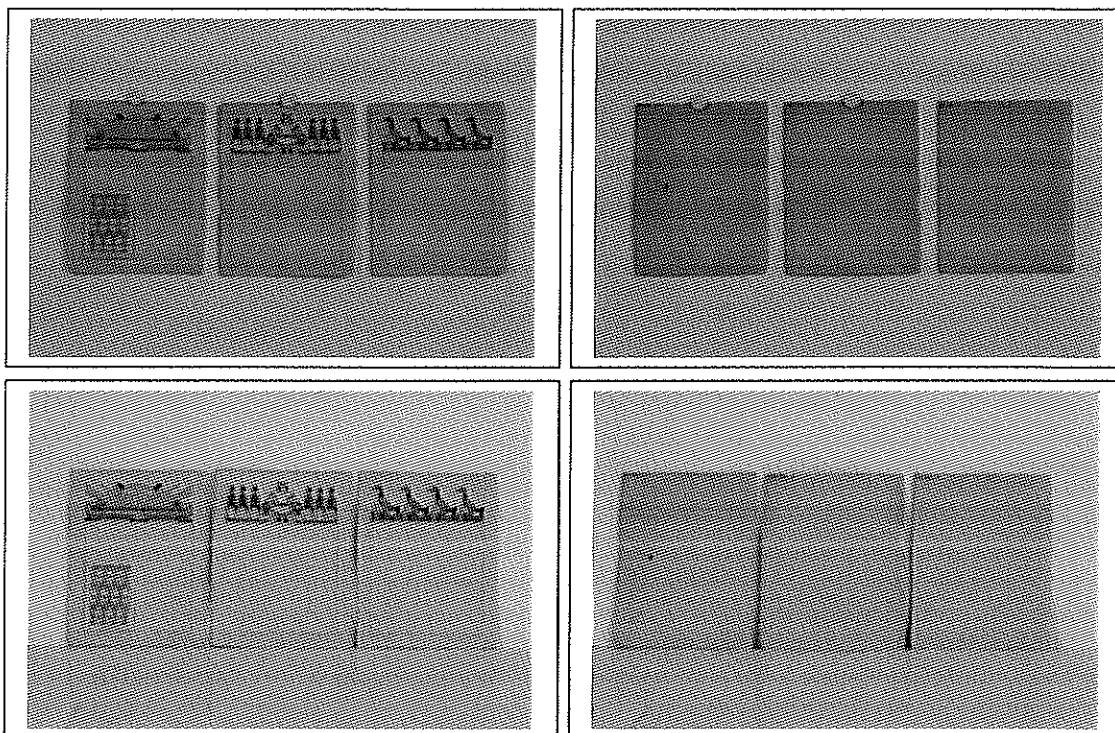
A játéktervet Brenner Róza restaurálta.

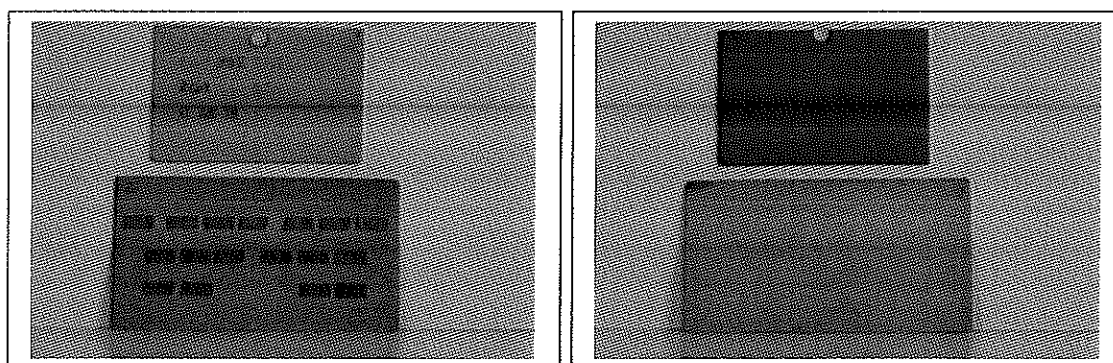
88.182.1 leltári számú Undi Mariska: Tervek/Mesekönyv fejlécek (3 db) restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A színek oldáspróbáit elvégeztük, a szükséges részeket benzinben oldott ciklododekánal levédtük. Helyi nedves tisztítás és a foltok halványítása után levegőn megszáritottuk. A szakadásokat és sérüléseket kézi javítással támasztottuk meg, amihez japán papírokat és glutofix ragasztót használtunk. Óvatosan kipróbáltuk. A további biztonságos tároláshoz savmentes papírból palliumot készítettünk.

A 3 tervet Brenner Róza restaurálta.

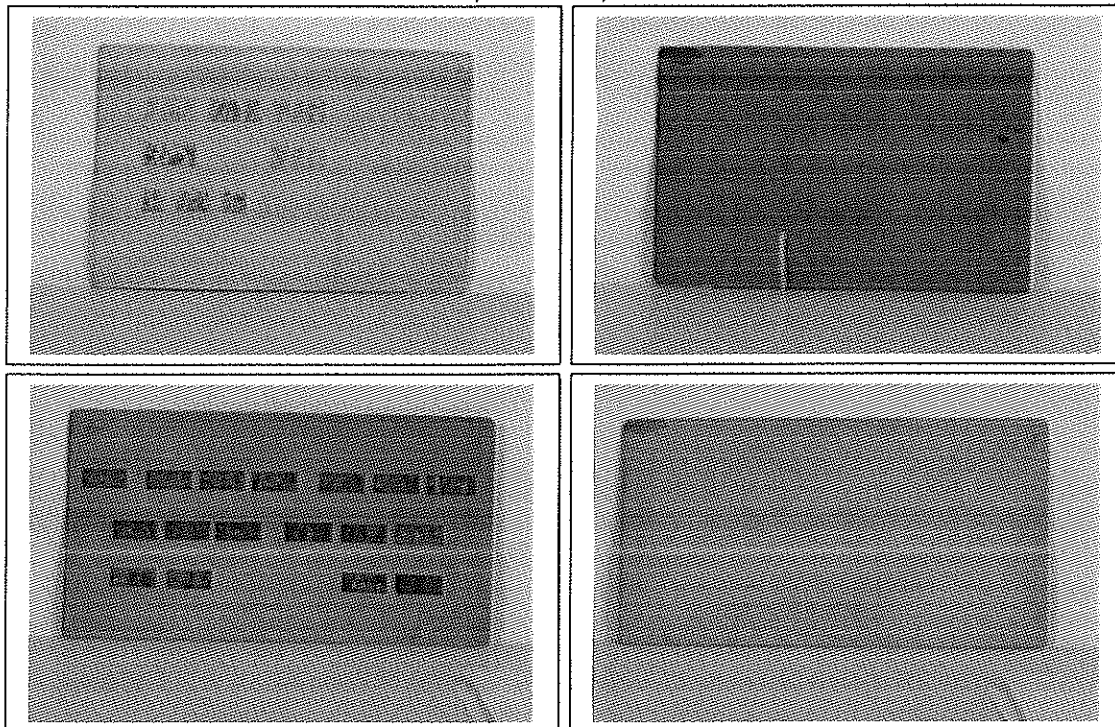
ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

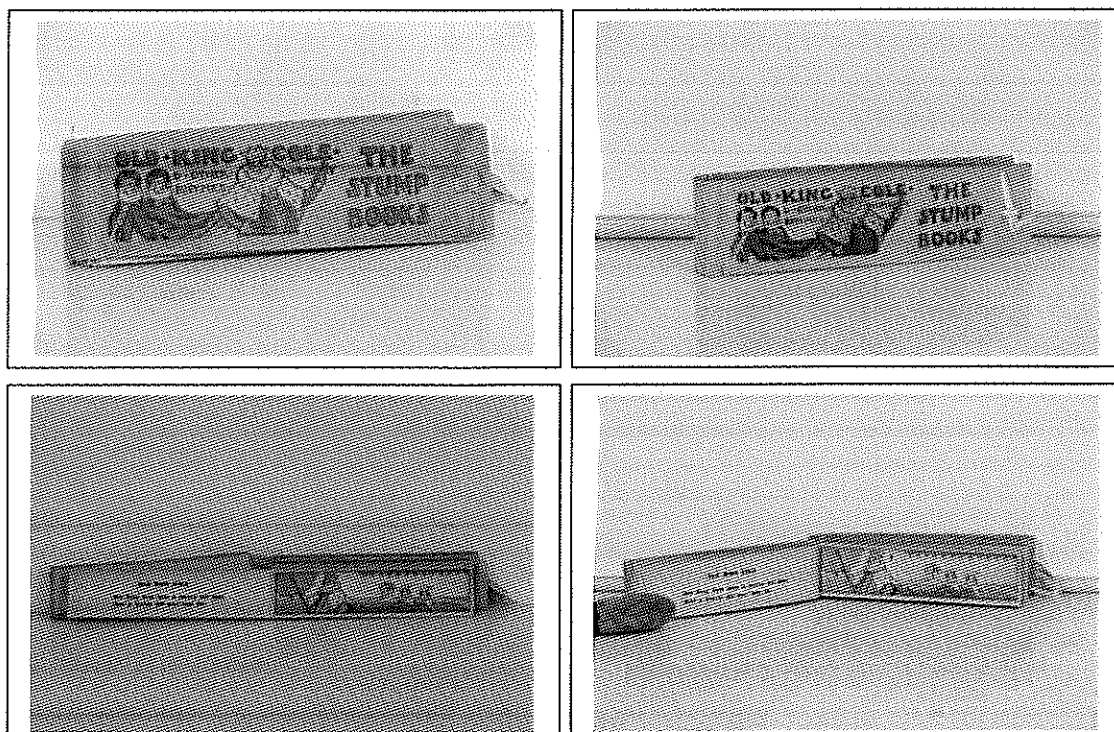
88.40.10 leltári számú Majoros Károly: Két üvegterv munka restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A színek oldáspróbáit elvégeztük, a szükséges részeket benzinben oldott ciklododekánal levédtük. Helyi nedves tisztítá és a foltok halványítása után levegőn megszáritottuk. A szakadásokat és sérüléseket kézi javítással támasztottuk meg, amihez japán papírokat és glutofix ragasztót használtunk. Óvatosan kipréseltük. A további biztonságos tároláshoz savmentes papírból palliumot készítettünk. A 2 tervet Brenner Róza restaurálta.

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

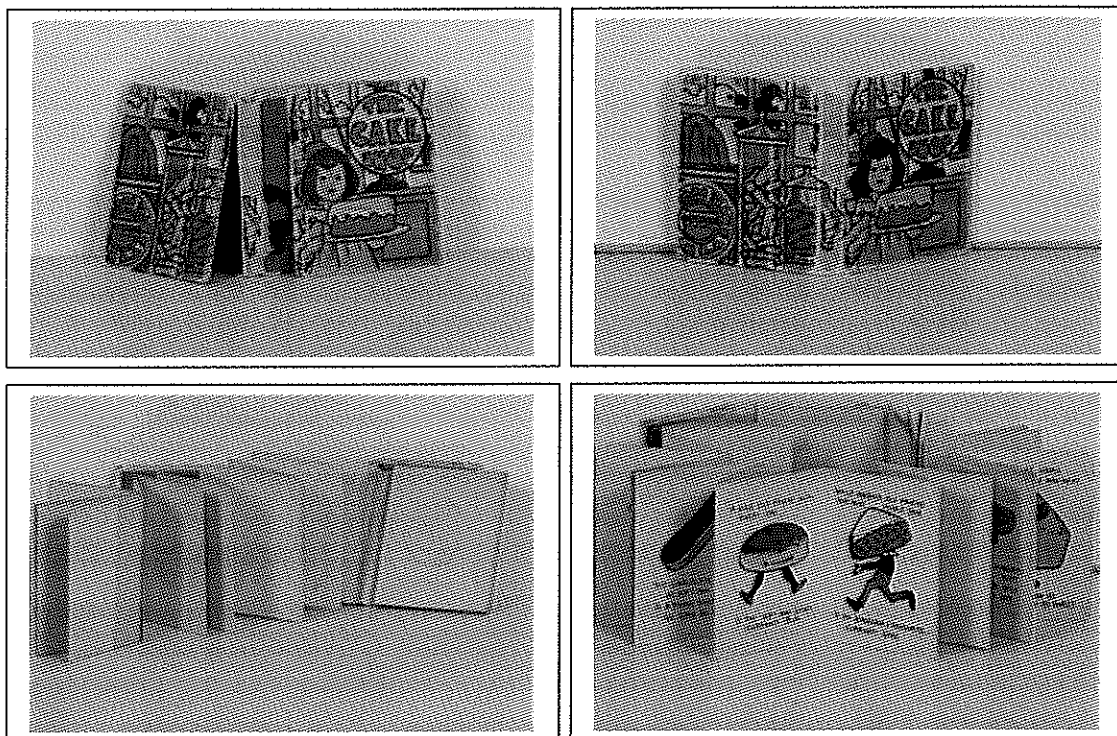
A 1368 leltári számú Old King Cole mesekönyv (Undi Mariska hagyatékából) restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A kis kötetet átvizsgáltuk és a szükséges javításokat elvégeztük az oldalakon. A kézi javításhoz japán papírokat, megfelelő színű modern papírt és glutofix ragasztót használtunk. A lapokat felfűztük és a kötéseket rekonstruáltuk. A hiányzó kis záró pöcköt pótoltuk. A könyvecskét Mezeiné Victor Örzse restaurálta.

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

A 1369 leltári számú **The Cake Shop** mesekönyv (Undi Mariska hagyatékából) restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A kis kötet lapjait mostuk, savtalanítottuk és utáneryveztük. A szükséges javításokat elvégeztük az oldalakon, amihez japán papírokat, megfelelő színű modern papírt és glutofix ragasztót használtunk. A lapokat felfűztük és a kötéseket rekonstruáltuk. A további tároláshoz védő tokot készítettünk. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról.

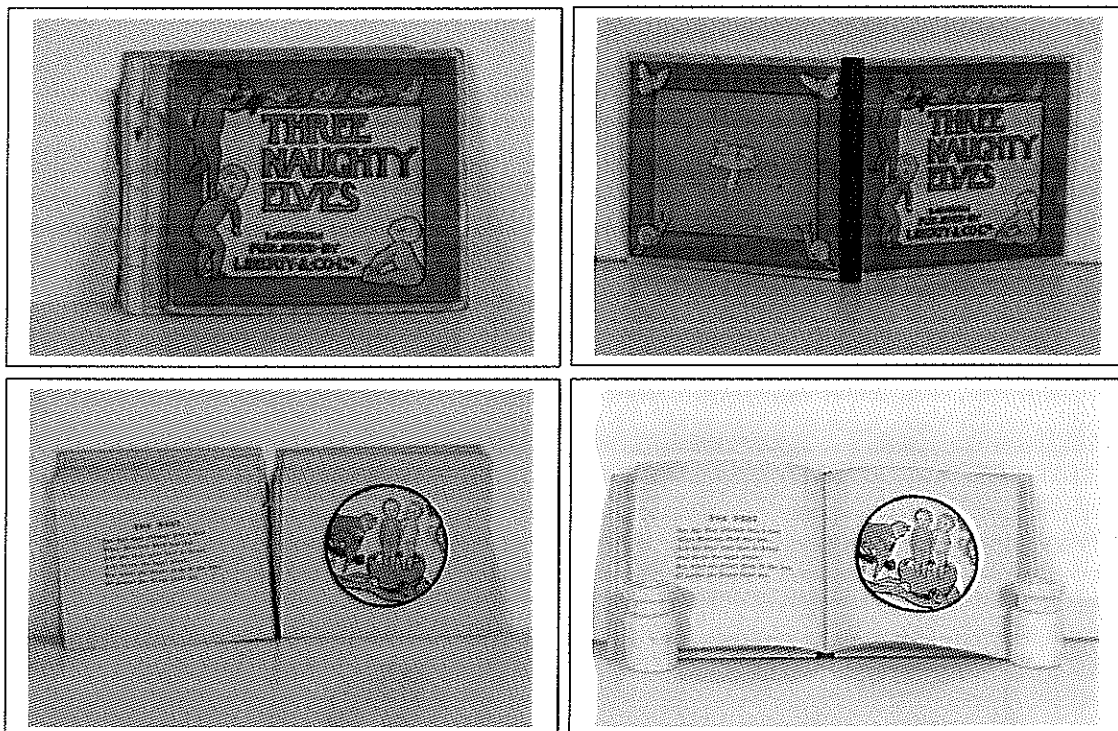
A könyvecskét Brenner Róza restaurálta.

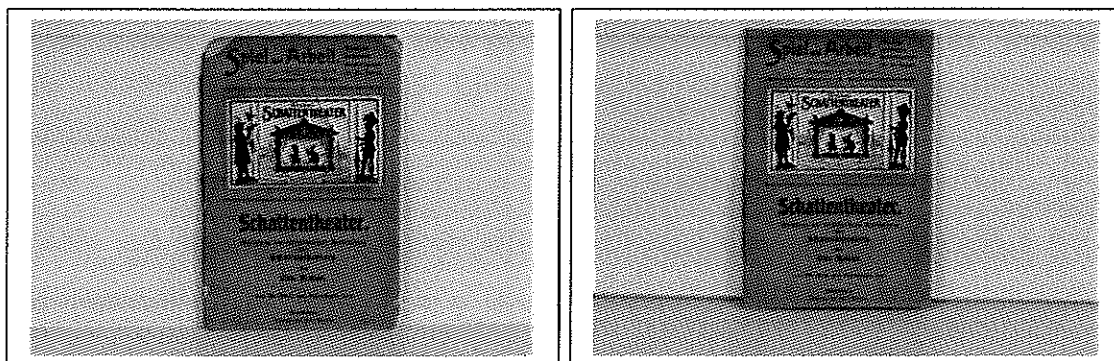
A 1366 leltári számú **Three Naughty Elves** mesekönyv (Undi Mariska hagyatékából) restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A kötet lapjait mostuk, savtalanítottuk és utáneryveztük. A szükséges javításokat elvégeztük az oldalakon, amihez japán papírokat, megfelelő színű modern papírt és glutofix ragasztót használtunk. A lapokat felfűztük és a kötéseket rekonstruáltuk. A további tároláshoz védő palliumot készítettünk. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról.

A könyvecskét Brenner Róza restaurálta.

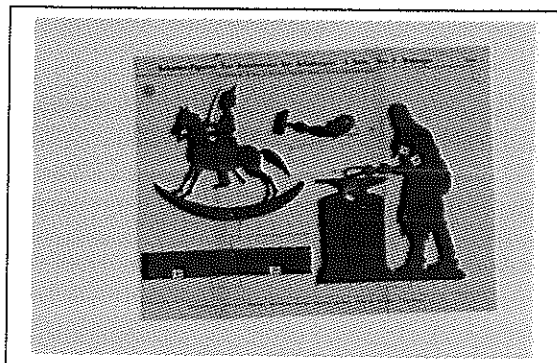
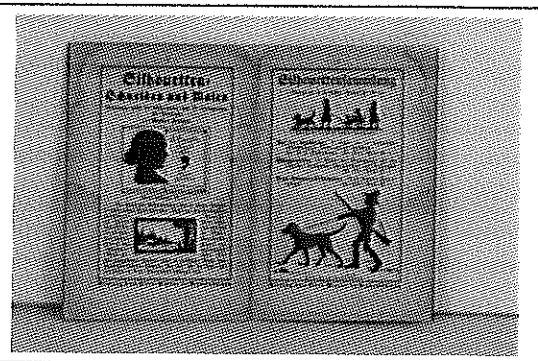
ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

A 91.227 leltári számú Spiel und Arbeit mesekönyv (Undi Mariska hagyatékából) restaurálását a fotódokumentáció készítésével kezdtük, majd portalanítás és alapos száraz tisztítás következett. A kötet lapjait és a mellékletet mostuk, savtalanítottuk és utánernyveztük. A szükséges javításokat és kiegészítéseket papíröntéssel készítettük el, amihez papírpépet, krétát és tylose-keményítő elegyből készített utánernyvező anyagot használtunk. A lapokat és a borítót nyolcas öltéssel rögzítettük, a mellékletet összehajtottuk az eredeti hajtásnyomok alapján és a rögzítő papír gyűrűbe illesztettük. A további tároláshoz palliumot készítettünk. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról. A könyvet Zelenák Orsolya restaurálta.

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel/fax: 36-1 / 306-4574

Budapest, 2021. június 18.

Gy. Molnár Kerstin

ArchivArt
Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4.
Cégjegyzékszám: 01-09-685003
Adószám: 11954501-2-42
K&H 10201006-50087963-00000000

Gy. Molnár Kerstin
ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
szakmai vezető
OSZK OKJ végzettség törzslapszáma: 47-05/2000.